नेपाल गजेट

भाग २

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड १५] काठमाडौं,पौष १ गते २०२२ साल [अतिरिक्ताङ्क २५

श्री ५ को सरकार

कानून तथा न्याय मन्त्रालय

श्री ५ महाराजाधिराज महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवबाट जारी गरिबक्सेको तल लेखिएबमोजिमको अध्यादेश सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छः–

२०२२ सालको अध्यादेश नं. १

स्वस्तिश्री गिरिराजचक्रचूडामणि नरनारायणेत्यादि विविध विरुदावली विराजमान मानोन्नत महेन्द्रमाला ओजस्विराजन्य अति तेजस्वी त्रिभुवन प्रजातन्त्र श्रीपद अति कीर्तिमय नेपाल श्रीपद प्रोज्ज्वल नेपालतारा ॐरामपट्ट अतुलज्योतिर्मय त्रिशक्तिपट्ट अतिप्रवल गोरखादक्षिणबाहु महाधिपति अतिरथी परम सेनाधिपति श्री श्री श्री श्री श्रीमन्महाराजाधिराज महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेव देवानाम् सदा समर विजयिनाम् ।

स्थानीय प्रशासन व्यवस्था अध्यादेश २०२२

प्रस्तावनाः– स्थानीय प्रशासनका एकाईहरूलाई पनि विभिन्न तहका पञ्चायतहरूको एकाई अनुरूप गर्न तथा पञ्चायती व्यवस्था अनकूल प्रशासन विकेन्द्रीकरण गर्नको लागि अञ्चल तथा जिल्लाको प्रशासन व्यवस्थामा तत्काल समयानुकूल परिवर्तन गर्न वान्छनीय भएको र हाल राष्ट्रिय पञ्चायतको अधिवेशन नभएकोले,

श्री ५ महाराजाधिराज महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवबाट नेपालको संविधानको धारा ५७ बमोजिम यो अध्यादेश जारी गरी बक्सेको छ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

१. संक्षिप्त नाम, विस्तार र प्रारम्भः– (१) यस अध्यादेशको नाम "स्थानीय प्रशासन अध्यादेश, २०२२" हुनेछ ।

(२) यो अध्यादेश नेपाल अधिराज्यभर लागू हुनेछ

(३) यो अध्यादेश २०२२ पौष १ गतेदेखि प्रारम्भ हुनेछ ।

२. अञ्चल तथा जिल्ला विभाजनः– (१) प्रशासनको प्रयोजनको लागि नेपाल अधिराज्यलाई विभिन्न अञ्चल तथा जिल्लाहरूमा विभाजन गरिएको छ र प्रत्येक जिल्लालाई नगर पञ्चायत र गाउँ सभाका इलाकाहरूमा बाँडिएको छ ।

(२) विभिन्न अञ्चल तथा जिल्लाहरूको संख्या एवं नाम यस अध्यादेशको अनुसूचीमा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ तथा नगर पञ्चायत र गाउँ सभाका इलाकाहरूको संख्या एवं नाम श्री ५ को सरकारले समय समयमा नेपाल गजेटद्वारा सूचना प्रकाश गरी तोकी दिए बमोजिम हुनेछ ।

(३) प्रत्येक अञ्चलको क्षेत्र सम्बन्धित अञ्चल सभाको क्षेत्र अनुरूप र प्रत्येक जिल्लाको क्षेत्र सम्बन्धीत जिल्ला सभाको क्षेत्र अनुरूप हुनेछ ।

(४) प्रत्येक अञ्चल तथा जिल्लाको सदर मुकाम श्री ५ को सरकारले नेपाल गजेटमा सूचना प्रकाश गरी तोकी दिए बमोजिम हुनेछ ।

(५) यस दफामा व्यवस्था गरिएदेखि बाहेक कुनै नेपाल कानून वा प्रशासकीय व्यवहारमा रहेको अञ्चल तथा जिल्लाहरूको नामकरण र विभाजन यो अध्यादेश प्रारम्भ भएको मितिदेखि स्वतः खारेज भएको मानिने छ ।

३. अञ्चल प्रशासनः– (१) अञ्चल प्रशासनको लागि प्रत्येक अञ्चलमा श्री ५ को सरकारद्वारा नियुक्त एकजना अञ्चलाधीश रहने छ । अञ्चलाधीश आफ्नो अञ्चलमा श्री ५ को सरकारको मुख्य प्रशासकीय अधिकारी हुनेछ, र, अञ्चलको सामान्य प्रशासनको उत्तरदायित्व निज माथि रहने छ ।

(२) अञ्चलाधीशको अधिकार र कर्तव्य देहाय बमोजिम हुनेछः–

(क) आफ्नो अञ्चलमा शान्ति सुव्यवस्था एवं सुरक्षा कायम गर्न, र सामान्य प्रशासनको रेखदेख गर्नु,

(ख) श्री ५ को सरकारका विभिन्न मन्त्रालय वा विभागहरूका अञ्चलस्तरीय अफिसहरूको कामको सामान्य रेखदेख, नियन्त्रण र समन्वय गर्नु,

(ग) आफ्नो अञ्चल भित्रका अञ्चल पञ्चायत, जिल्ला पञ्चायत एवं नगर र गाउँ पञ्चायतहरूको काम कारवाहीको अध्ययन र निरीक्षण गरी आवश्यक निर्देशन दिनु,

(घ) यस अध्यादेशमा उल्लेख गरिए अनुसारको तथा अन्य नेपाल कानूनमा निजलाई भएको अन्य अधिकारको प्रयोग र कर्तव्यको पालन गर्नु, र

(ङ) श्री ५ को सरकारले समय समयमा सामान्य वा विशेष रूपमा दिएको आदेश र निर्देशन अनुसार अन्य काम कारवाहीहरू गर्नु ।

आधिकारिक मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(३) श्री ५ को सरकारले अञ्चलाधीशलाई निजको कार्यमा सहायता गर्न वा कुनै खास क्षेत्रको खास काम गर्न आवश्यकतानुसार सहायक अञ्चलाधीशको नियुक्ति गर्न सक्ने छ । सहायक अञ्चलाधीशले आफूलाई प्रदान गरिएको वा प्रत्यायोजित गरिएको अधिकारको प्रयोग र कर्तव्यको पालन गर्नेछ ।

४. गढी, गौंडा, गोश्वारा र मेजिष्ट्रेट अफिसहरूको खारेजी:– (१) यो अध्यादेश प्रारम्भ भएको मितिसम्म कायम रहेका गढी, गौंडा, गोश्वारा र मेजिष्ट्रेट अफिस खारेज गरिएका छन् ।

(२) यो अध्यादेश प्रारम्भ भएको मिति सम्म प्रचलित नेपाल कानूनद्वारा बडाहाकिम वा मेजिष्ट्रेटलाई भएको अधिकार र कर्तव्यहरूको प्रयोग र पालन आफ्नो अञ्चलभित्र अञ्चलाधीशले गर्नेछन् ।

तर यस उप–दफा वा अन्य नेपाल कानून बमोजिम अञ्चलाधीशलाई प्राप्त भएको वा हुन आउने अधिकार र कर्तव्यहरू मध्ये सबै वा केही श्री ५ को सरकारले नेपाल गजेटमा सूचना प्रकाशित गरी सम्बन्धित जिल्ला पञ्चायत वा अन्य कुनै अधिकारीलाई प्रदान गर्न सक्ने छ र सो बमोजिम अधिकार र कर्तव्य प्रदान गरिएकोमा सो जिल्ला पञ्चायत वा सो अधिकारीले मात्र त्यस्तो अधिकारको प्रयोग र कर्तव्यको पालन गनछन् ।

५. अञ्चलाधीशको अधिकारको प्रत्यायोजन:– यस अध्यादेश वा अन्य नेपाल कानून बमोजिम आफूलाई प्राप्त भएको अधिकारहरू मध्ये सबै वा केही अधिकारहरू अञ्चलाधीशले श्री ५ को सरकारको पूर्व स्वीकृति लिई आफ्नो मातहतका सहायक अञ्चलाधीश वा आफ्नो क्षेत्रभित्रका प्रमुख जिल्ला अधिकारी लगायत अन्य कुनै अधिकारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्ने छ ।

६. जिल्ला प्रशासन:– (१) नेपाल गजेटमा सूचना प्रकाशित गरी श्री ५ को सरकारले सोही सूचनामा तोकिएको प्रत्येक जिल्लामा एकजना प्रमुख जिल्ला अधिकारी नियुक्त गर्न सक्ने छ । प्रमुख जिल्ला अधिकारी सम्बन्धित जिल्ला पञ्चायतको सचिव हुनेछ ।

(२) प्रमुख जिल्ला अधिकारीको कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:–

(क) जिल्ला पञ्चायतको निर्णयलाई कार्यान्वित गर्नु,

(ख) श्री ५ को सरकारले नेपाल गजेटमा सूचना प्रकाशित गरी तोकी दिएको मन्त्रालय वा विभाग बाहेक अरू मन्त्रालय वा विभागहरूको जिल्ला-स्तरीय अफिसहरूको कार्यको रेखदेख, नियन्त्रण र समन्वय श्री ५ को सरकारद्वारा निर्धारित नीति अन्तर्गत जिल्ला पञ्चायतको सामान्य निर्देशनभित्र रही गर्नु,

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(ग) श्री ५ को सरकारले समय समयमा दिएको आदेश वा निर्देशन अनुसार अन्य काम कारवाही गर्नु,

(घ) श्री ५ को सरकार वा सम्बन्धित अञ्चलाधीशले समय समयमा सुम्पेको अधिकारको प्रयोग गर्नु ।

७. श्री ५ को सरकारले अधिकार प्रदान गर्न सक्नेः– (१) अदालत बाहेक अन्य कुनै अधिकारी वा संस्थालाई कुनै प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम विशेष वा सामान्य रूपले प्राप्त भैरहेको अधिकारहरू मध्ये सबै वा केही श्री ५ को सरकारले नेपाल गजेटमा सूचना प्रकाशित गरी सम्बन्धित जिल्ला पञ्चायत वा अन्य कुनै अधिकारीले प्रयोग गर्न पाउने गरी प्रदान गर्न सक्ने छ ।

(२) उप–दफा (१) बमोजिम कुनै अधिकारी वा संस्थाको अधिकार जिल्ला पञ्चायत वा अन्य कुनै अधिकारीलाई प्रदान गरिएकोमा सो प्रदान गरिएको जिल्ला पञ्चायत वा अधिकारी बाहेक अन्य कुनै अधिकारी वा संस्थाले सो अधिकार प्रयोग गर्न पाउने छैन ।

८. काम कारवाईको मान्यताः– यस अध्यादेश वमोजिम कुनै अधिकारीको अधिकार र कर्त्तव्य कुनै अर्को अधिकारी वा जिल्ला पञ्चायतलाई सुम्पिएको, प्रदान गरिएको वा प्रत्यायोजन भएकोमा त्यस्तो अधिकारी वा जिल्ला पञ्चायतले सो अधिकारको प्रयोग वा कर्त्तव्यको पालन गरी गरेको काम कारवाई जुन अधिकारीको अधिकार वा कर्त्तव्य सुम्पिएको, प्रदान गरिएको वा प्रत्यायोजन भएको हो सोही अधिकारीको हैसियतले गरे भए सरह मानिने छ ।

९. रूपान्तरः– प्रचलित नेपाल कानूनमा 'बडाहाकिम' वा 'मजिष्ट्रेट' भन्ने शब्दहरू उल्लेख भएका ठाउँहरूमा सो शब्दहरूको सट्टा 'अञ्चलाधीश' भन्ने शब्द र 'गढी' 'गौंडा' वा 'गोश्वारा' भन्ने शब्दहरू उल्लेख भएका ठाउँहरूमा सो शब्दहरूको सट्टा 'अञ्चलाधीश अफिस' भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

१०. नियम बनाउन सक्नेः– यस अध्यादेशको उद्देश्य कार्यान्वित गर्नका लागि श्री ५ को सरकारले नियमहरू बनाउन सक्ने छ ।

११. वाधा अड्काउ हटाउने अधिकारः– यो अध्यादेशको उद्देश्य कार्यान्वित गर्न कुनै वाधा अड्काउ परेमा श्री ५ को सरकारले सो वाधा अडकाउ हटाउनको लागि नेपाल गजेटमा सूचना प्रकाशित गरी चाहिंदो आदेश निकाल्न सक्ने छ र त्यस्तो आदेश यस अध्यादेशमा परे सरह मानिने छ ।

१२. खारेजी र बचाउः– (१) गौंडा गोश्वारा सम्बन्धी प्रशासन (सामयिक व्यवस्था) ऐन, २०१९ खारेज गरिएको छ ।

(२) यो अध्यादेश वा यस अध्यादेश अन्तर्गतको नियम वा आदेशमा लेखिएको कुरामा सोही बमोजिम र अरूमा प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम हुनेछ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।